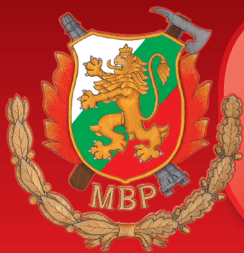

spisane_sos112@abv.bg

БРОЙ
03/ 2015

SOS 112

специализирано издание за пожарна безопасност и защита на населението

МЕЖДУНАРОДНА ИЗЛОЖБА „SECURITY EXPO 2015“

2014 година

Анализ на дейността на ГДПБЗН-МВР ▼

Авторитетен форум

Международна специализирана изложба „SECURITY EXPO 2015“ ▼

Бедствия

Истинската зима дойде през март ▼

Спорт в МВР

Републиканско първенство по ски алпийски дисциплини и биатлон ▼

Изследване

Неправителствените организации в сферата на сигурността и обществения ред

SOS 112 Специализирано издание за пожарна безопасност и защита на населението

Основано през декември 1894;
Бр. 03/ 2015 г. (866)
Година двадесет и втора
ISSN 1314-8044

Банкова сметка:

IBAN: BG50BNBG9661 3100 1561 01

БНБ - Централно управление

ГДПБЗН - МВР

BIC: BNBG BGSD

Редакционна колегия

Ръкописи не се връщат

Графика:

Рей Дизайн

Броят е приключен на:

01.04.2015 г.

АДРЕС: 1309 - СОФИЯ, УЛ. "ПИРОТСКА" 171 А, ГДПБЗН -1 ЕТАЖ, ТЕЛЕФОН: 9821132, E-MAIL: spisanie_sos112@abv.bg

Анализ на дейността на ГДПБЗН-МВР

- **На традиционния отчет за дейността на структурите в системата директорът на ГДПБЗН инж. Николай Николов благодари на колегите си за проявения професионализъм и граждански дълг**
- **Присъстваха зам.-министърът на вътрешните работи Цвятко Георгиев, зам.-главният секретар Георги Костов, ръководни служители на ГДПБЗН-МВР**

Дейността на ГДПБЗН-МВР през 2014 г. беше насочена към реализиране на Приоритетите и Плана за управленската дейност на ръководството на МВР за 2014 г. и за изпълнение на основните задачи на ГДПБЗН-МВР, произтичащи от Закона за МВР, Правилника за устройството и дейността на МВР и Закона за защита при бедствия. Органите за ПБЗН участваха в реализирането на приоритет 4 от Плана за управленската дейност на МВР „Развиване на съществуващите ведомствени и междуинституционални механизми и оперативни съвместими комуникационни и информационни системи за реагиране при пожари, бедствия

и други извънредни ситуации“. В съответствие с планираните дейности в Плана за управленс-

ката дейност на ГДПБЗН-МВР през 2014 г. бяха заложили следните приоритети:

ПРИОРИТЕТ 1: Ефективно сътрудничество с гражданското общество и органите на местната власт. Развитие и утвърждаване на доброволните формирования за защита при бедствия, пожари и други извънредни ситуации. (в съответствие с ПРИОРИТЕТ 6 на МВР).

ПРИОРИТЕТ 2: Разработване и прилагане на ефективни форми за сътрудничество на органите за пожарна безопасност и защита на населението с частните субекти в областта на защитата при пожари, бедствия и застрахователната дейност. (в съответствие с ПРИОРИТЕТ 7 на МВР).

ПРИОРИТЕТ 3: Разработване и изпълнение на програми за превенция на пожари, бедствия и други извънредни ситуации, включващи: анализ на факторите, обуславящи рисковете от пожари, бедствия и други извънредни ситуации, определяне, картографиране и мониторинг на рисковите дейности, обекти и територии, предлагане на мерки за намаляване на рисковете за населението и обектите от критичната инфраструктура. (в съответствие с ПРИОРИТЕТ 10 на МВР).

1. Организация и управление.

1.1. Отчет на изпълнението на дейностите от компетентността на ГДПБЗН-МВР, включени в управленския план на МВР

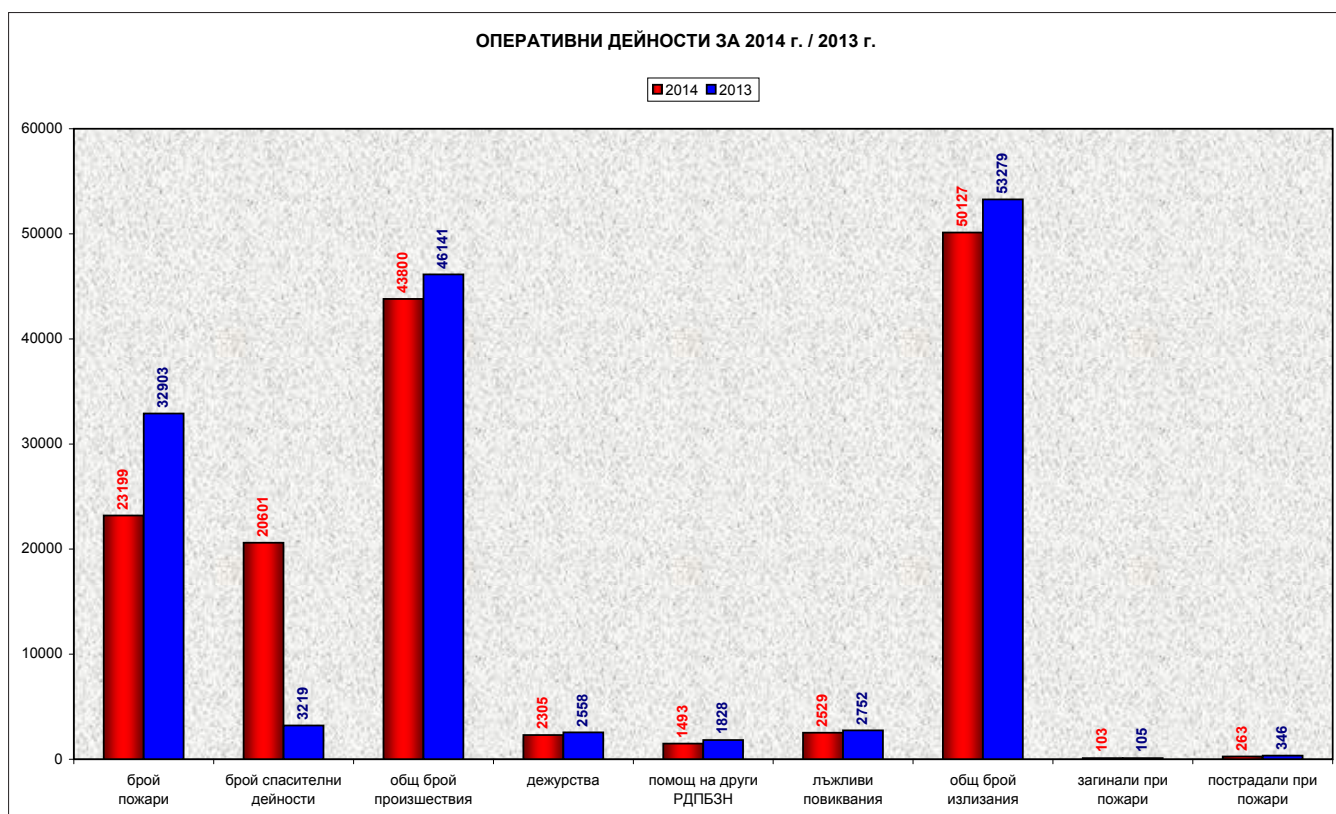
- Създадена е организация за ръководство, взаимодействие и контрол на готовността на силите и средствата за оперативна намеса при защита на населението от бедствия, пожари и други извънредни ситуации.
- Осигурена е пожарната безопасност по време на пожароопасния сезон в горите и настъпване на пролетно-летния сезон; прибиране на реколтата от зърнени храни; провеждане на общонационални мероприятия – национални форуми, официалните и религиозни празници; летния и зимен туристически сезон и есенно-зимния отоплителен сезон.
- Създадена е необходимата организация за обезпечаване на пожарната безопасност на територията на страната по време

на подготовката и произвеждането на изборите за Европарламент и Народно събрание.

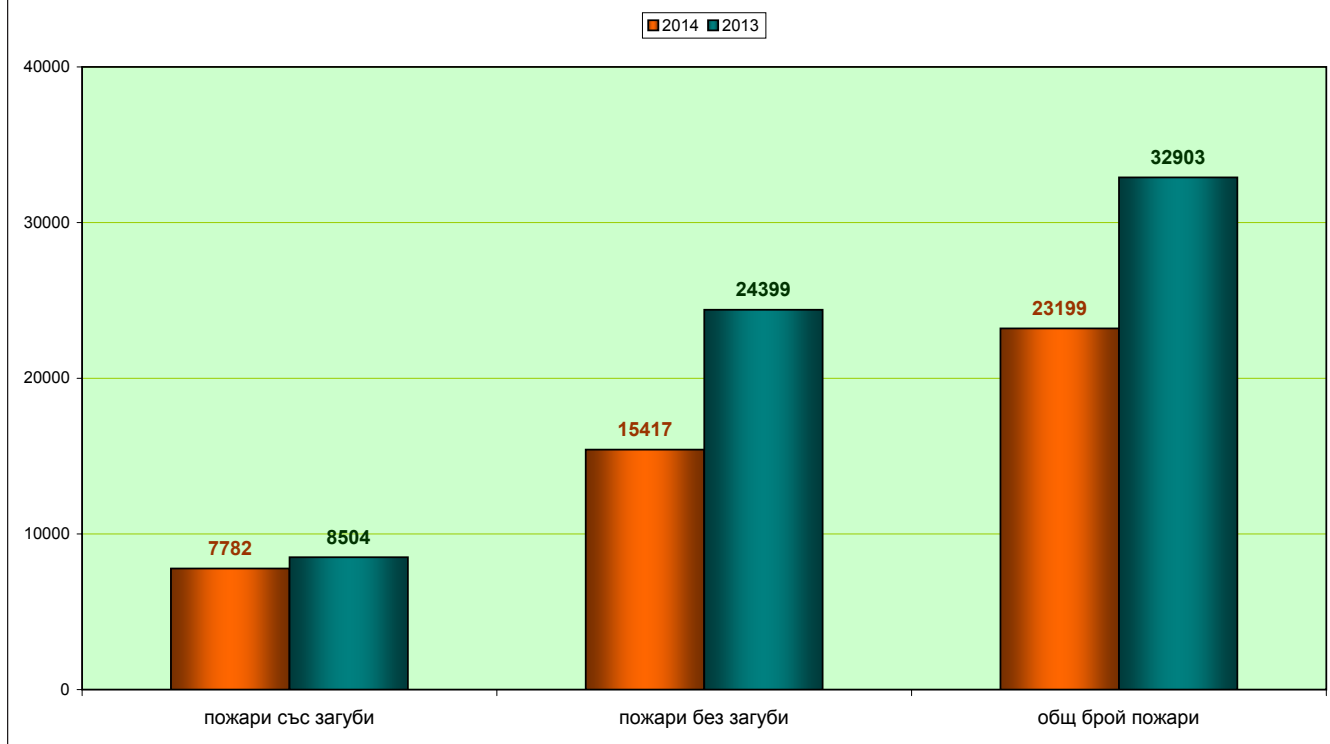
- Изпълняват се Програмата за поетапно изграждане на самостоятелно действащи доброволни формирования и Програмата за осигуряване на качествено и ефективно обучение на доброволците.
- За реализиране на държавната политика за защита при бедствия, ГДПБЗН-МВР изпълнява функциите на секретариат на Консултативния съвет за подпомагане на Министерския съвет при формиране на държавната политика в областта на защита при бедствия.
- Създадена е организация за експертно и техническо осигуряване дейността на МКВП към МС за намаляване на последиците от бедствия и възстановяване на инфраструктура.
- Своевременно са разработени подзаконовни нормативни актове в направление ПБЗН,

във връзка с новия ЗМВР и ПУДЗМВР.

- Осъществена е необходимата координация на дейността с Центъра за спешно реагиране на Европейската комисия, във връзка с искане на помощ с материални средства по линия на механизма за гражданска защита.
- В изпълнение на заповед № Р-139/27.06.2014 г. на министър-председателя на Република България, ГДПБЗН-МВР координира дейностите по събиране и обобщаване на информацията от области и общини за оценка на щетите (нанесени на обществената инфраструктура и съоръжения), вследствие на проливните дъждове в страната през юни – август 2014 г.
- Предприети са действия за повишаване подготовката на органите на изпълнителната и местна власт, физически и юридически лица, за реагиране и управление при пожари, бед-

Възникнали пожари с материални загуби, без материални загуби и общо за 2014 г. / 2013 г.

ствия и други извънредни ситуации.

- Създадена е организация за повишаване на квалификацията на служителите по направление на дейност, реализирано е участие в международни и национални учения, работни групи, конференции, семинари и курсове.

- ГДПБЗН-МВР оказва методическа помощ и осъществи контрол на териториалните звена по направление на дейност. По утвърден график са извършени 11 комплексни, контролни и тематични проверки на дейността на териториалните звена.

- Във връзка с миграционния натиск, в съответствие със заповед № Р-165/30.08.2013 г. и Указаниа рег. № I-34893/21.09.2013 г. на министър-председателя на Република България, е организирано изпълнението на възложените на ГДПБЗН-МВР функции и задачи за:

- осъществяване на коорди-

нация, създаване на ред в управлението и функционирането на националния и тактическите оперативни щабове в Елхово и Хасково;

- участие в Експертната информационно-аналитична група (ЕИАГ) за подпомагане дейността на Националния оперативен щаб;

- за изпълнение на План за допълнителни мерки за повишаване готовността за очакван увеличен миграционен поток, ГДПБЗН-МВР извърши дейности по логистичното осигуряване на специализираната полицейска операция;

- Създадена е оперативна група към ЦОЩ при ГДПБЗН-МВР и е изготвен план, във връзка с усложнената обстановка в Украйна. Създадена беше организация в СД/РДПБЗН за поддържане на постоянна готовност за действие при възникване на радиационна авария и очаквана бежанска вълна.

- Създадена беше организация за предоставяне на информация на екип на Сметната палата, извършващ одит за изпълнението на „Превенция и реакция при възникване на горски пожари“ за периода 01.01.2011 г. до 31.12.2013 г.

1.2. Координация и информационно-аналитична дейност

На основата на приоритетите на МВР и Управленския план на ръководството бяха изготвени информационни, аналитични и планови документи в ГДПБЗН-МВР. Осигурявана беше точна и навременна информация за нуждите на ръководството на МВР и ГДПБЗН-МВР от съществуващите информационни системи. Осъществяван беше информационен обмен с отговорните структури в МВР, органи на изпълнителната власт и неправителствени организации.

Към организационна единица ГДПБЗН-МВР е включена и

Дирекция „Национална система 112“ – МВР. За изпълнение на дейностите в ГДПБЗН-МВР функционират две регистрирани за национална класифицирана информация, една за чуждестранна класифицирана информация на НАТО и една за чуждестранна класифицирана информация на ЕС.

2. Защита при бедствия, пожари, аварии и други Происшествия

2.1. Статистическа информация за дейността на ГДПБЗН

През изминалата 2014 г. оперативните звена в структурите на ГДПБЗН-МВР са реагирани при 50 127 (53 279) случая на подадени сигнали. От тях Происшествия са 43 800 (46 141), дежурствата с противопожарна и спасителна техника са 2 305 (2 558), лъжливите повиквания – 2 529 (2 752). В 1 493 (1 828) случая е оказана помощ за ликвидиране на Происшествия на съседни РСПБЗН.

Ликвидирани са съответно 23 199/32 903 пожари, от които 7 782/8 504 с нанесени преки материални щети, а без преки материални загуби – 15 417/24 399. Осъществени са 20 601/3 219 аварийно-спасителни дейности и помощни операции. Лъжливите сигнали за сравняваните периоди са 2 529/2 752.

Оказаните през 2014 г. (2013 г.) спасителни дейности при различни ситуации са 20 601 бр. (3 219), което е 6,4 пъти повече от извършените спасителни дейности през 2013 г. Причината за това са екстремните природни явления, характерни за цяла Европа от началото на годината. От тях: при бедствия: 703 (69); при аварии: 206 (218); при битови/промишлени инциденти: 469 (419); при инциденти с опасни

вещества: 465 (487); инциденти с източници на йонизиращи лъчения: 16 (11); оказване помощ при издирване и/или спасяване: 586 пъти (376); при катастрофи с транспортни средства: 1423 (1306); техническа помощ: 16 314 (10 019) случая.

Запазва се тенденцията през последните три години за намаляване на общия брой на пожарите (2012 г. – 44 933 бр., 2013 г. – 32 903 бр., 2014 г. 23 199 бр.). Осезателно намаляване в броя пожари се наблюдава в отраслите „Селско и рибно стопанство“ и „Горско стопанство“.

Най-много са възникналите пожари в жилищния сектор – 3 126 (40,2%). На второ място по отрасли са пожарите в „Транспорт, складиране и пощи“ – 2 136 пожари (27,4%). На трето и четвърто място са съответно „В и К и сметосъбиране“ с 789 пожари (10,1%), където щетите се изразяват в унищожаването на горимите контейнери за смет и отрасъл „Селското стопанство“ – 541 пожари (7,0 %).

При пожари през 2014 г. са загинали 103 граждани – с 2 по-малко в сравнение с 2013 г., а пострадали са 263 – с 83 по-малко спрямо 2013 г. Най-много от загиналите са на възраст от 19 до 60 години – 39 граждани и над 70 годишна възраст – 39 граждани.

2.2. Поддържане готовността на силите за реагиране

Съгласно заповед рег. №з-69/20.02.2014 г. на директора на ГДПБЗН-МВР, през 2014 г. бяха извършени множество внезапни тематични проверки на РСПБЗН от СД/РДПБЗН.

Проверките бяха проведени съгласно предварително утвърдените планове за извършване на обхвата им. Констатирани бяха пропуски в теоретическа-

та и практическата подготовка на състава; занижена физическа подготовка и непознаване на основните параметри, възможности, експлоатация и поддръжка на новодоставената техника и лични предпазни средства.

ГДПБЗН-МВР организира и проведе Пълномащабно национално учение „ЗАЩИТА 2014“ на тема „Тежка авария в АЕЦ „Козлодуй“ – управление на последиците от аварията“. По време на учението бяха проиграни всички нива на управление и реагиране при бедствия от Национален щаб, ведомствени щабове, областни и общински щабове, така също и практически действия и ръководство на място. В хода на учението бяха отработени въпросите по оповестяването на ЕС, НАТО, МААЕ и съседните държави от Република България по международните договорености в случаи на радиационна авария в АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД.

В национален и международен аспект, представители на ГДПБЗН-МВР участваха в подготовката и провеждането на поредица учения „VIKING 14“; „ЩИТ 2014“; „SEESIM – 2014“; „RISK 2014“; „ModTTX“; „Бриз 2014“.

2.3. Поддържане готовността на наличната техника и специализираното оборудване

За поддържане на готовност и професионализъм при провеждане на пожарогасителни и спасителни дейности, оперативните подразделения в териториалните звена провеждаха ежедневна подготовка по утвърдените учебни планове и програми. За реализирането в пълен обем на задачата за намаляване на рисковете за населението и обектите от критичната инфраструктура, продължи мо-

дернизацията на териториалните структури чрез поетапна подмяна на пожарната и спасителна техника. Осигурени бяха лични предпазни средства за извършване на пожарогасителни и спасителни дейности. Провежда се обучение за безпроблемна експлоатация на новата техника.

2.5. Подготовка и провеждане на операции при възникване на бедствия, пожари, аварии и други произшествия

2.5.1. Взаимодействие и координация на ЕСС при бедствия, пожари, аварии и други произшествия

През отчетния период на територията на страната възникнаха голям брой извънредни ситуации, които създадоха опасност за населението и критичната инфраструктура и наложиха на-

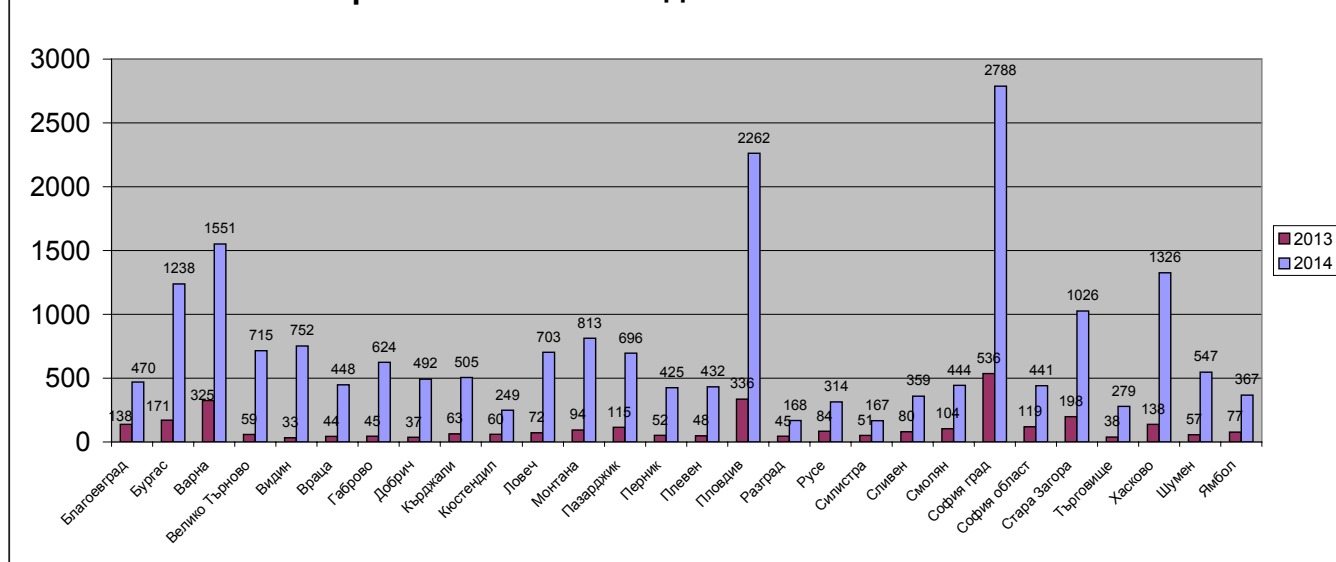
гр. Мъглиж, при които загинаха 16 души и пострадаха 14 души.

На база анализ от извършените през 2014 г. оперативни дейности се очертават следните изводи:

- Своевременно бяха активирани щабове за изпълнение на планове за защита при бедствия в засегнатите райони;
- Изградени са оперативни възможности за реагиране на възникнали бедствени ситуации;
- Реализирано е добро взаимодействие с представители на местната власт, институциите, ведомствата, доброволците и всички, имащи отношение при ликвидирането на последиците от наводненията;
- Повишена е ефективността за реагиране, извършване на спасителни и възстановителни

публика България за периода 2014-2018 г. за сформирани на модулни формирования на територията на страната на регионален принцип съобразно заплахата (инженерен тип за действия при земетресения, наводнения, свлачища; химически формирования за действия при радиационна и/или химическа авария; комбинирани модулни формирования в урбанизираните територии с особена важност) и годишния план на Министерството на вътрешните работи за нейното изпълнение, както и във връзка с поетите ангажименти към синдикалните организации в МВР за осигуряване на екип с минимален състав от трима служители на мястото на произшествие за осъществяване на пожарогасителна дейност и екип от шести-

Извършени спасителни дейности за 2014 г./2013 г.

месата на оперативните звена на ГДПБЗН и на Единната спасителна система (ЕСС).

Възникнаха аварии в завод „Полимери“ АД, гр. Девня; завод „Терем – Цар Самуил“ ЕООД гр. Костенец; завод „Миджур“ с. Горни Лом, общ. Чупрене, обл. Видин; фирма „Вертекс“,

работи, чрез доставената през годината спасителна техника по Оперативни програми „Околна среда“ и „Регионално развитие“, финансирани от проекти на ЕС.

Във връзка с изпълнението на Програмата на правителството за стабилно развитие на Ре-

ма служители в звената за спасителна дейност се предвижда за изпълнение на следното:

1. Приемане на проект на наредба за осъществяване на пожарогасителна и спасителна дейност;
2. Изготвяне на проект на нова структура и щат на ГДПБЗН-МВР

в рамките на съществуващия щат:

- Сформиране на 8 опорни центрове за тежка намеса;
- Попълване на свободните ваканции в РСБЗН и УПБЗН чрез освободените длъжности за спасители;
- Оптимизиране на структурата на ГДПБЗН чрез реструктуриране на ниско ефективните РСБЗН и УПБЗН.

С новата организационна структура се цели създаване на добре оборудвани и окомплектовани единици, които сами адекватно да реагират на ситуацията, а при необходимост да бъдат подпомагани от допълнителни сили, в това число и доброволни формирования. Следва да се оптимизира процеса на организиране на работата на смени. Всеизвестен факт е, че почти никой не желае да работи на ненормиран работен ден, а кариерното развитие в направление ПГ и СД е в застой. Предпочита се работа на смени, тъй като там финансовите стимули са значително по-големи от колкото при служителите с установено ненормирано работно време. Трябва да се намерят механизми за премахване на диспропорцията между отделните групи служители.

2.5.2. Координация на ЕСС при бедствия, пожари, аварии и други произшествия

Възникналите на територията на страната извънредни ситуации, които създадоха опасност за населението и критичната инфраструктура, наложиха намесата на оперативните звена на ГДПБЗН-МВР и на Единната спасителна система (ЕСС). Създадена беше организация за взаимодействие между структурите на ГДПБЗН-МВР с други структури на МВР, сили и средс-

тва на Българската армия, сили за реагиране на други органи на изпълнителната власт, ДФ, физически и юридически лица и граждани при ограничаване и ликвидиране на възникналите пожари, бедствия и извънредни ситуации. Беше оказана експертна и методическа помощ на оперативните структури на ГДПБЗН-МВР, на органите на местната изпълнителна власт при въвеждането и изпълнението на плановете за защита при бедствия, на засегнатите от бедствия общини и области.

2.5.3. Доброволни формирования

Основен приоритет в дейността на ГДПБЗН-МВР през 2014 г. е развитие и утвърждаване на доброволните формирования за защита при бедствия, пожари и други извънредни ситуации. Създадени и регистрирани са 26 нови доброволни формирования с 461 доброволци. Общият брой на регистрираните доброволци в страната е 2 291 в 162 доброволни формирования. Възрастовата граница е както следва: до 30 г. – 350; до 40 – 511; до 50 – 608; до 60 – 624 и над 60 – 198. Сравнено с данните от предходните години е видно, че се запазва тенденцията доброволците да са в активна възраст, което е положителен показател за бъдещото развитие на дейността.

Разработена е „Национална програма за поетапно изграждане на самостоятелно действащи доброволни формирования на територията на общините в районите с ниска интензивност на произшествия“. Според програмата до 2020 г. в Р България трябва да бъдат изградени 54 самостоятелно действащи доброволни формирования, 55 ДФ за подпомагане дейността

на РСБЗН III или УПБЗН (ДФ от смесен тип) и 109 ДФ за участие в дейности при пожари, бедствия и други извънредни ситуации.

В изпълнение на т. 11 от Плана за изпълнение на Стратегията, на 29 август 2014 г. в гр. София беше проведено първото Общо събрание на доброволците и доброволните формирования в Република България, на което беше учредено сдружение „Национална асоциация на доброволците в Република България“ (НАДРБ). На 12 декември 2014 г. със съдебно решение на Софийски градски съд, НАДРБ беше регистрирана.

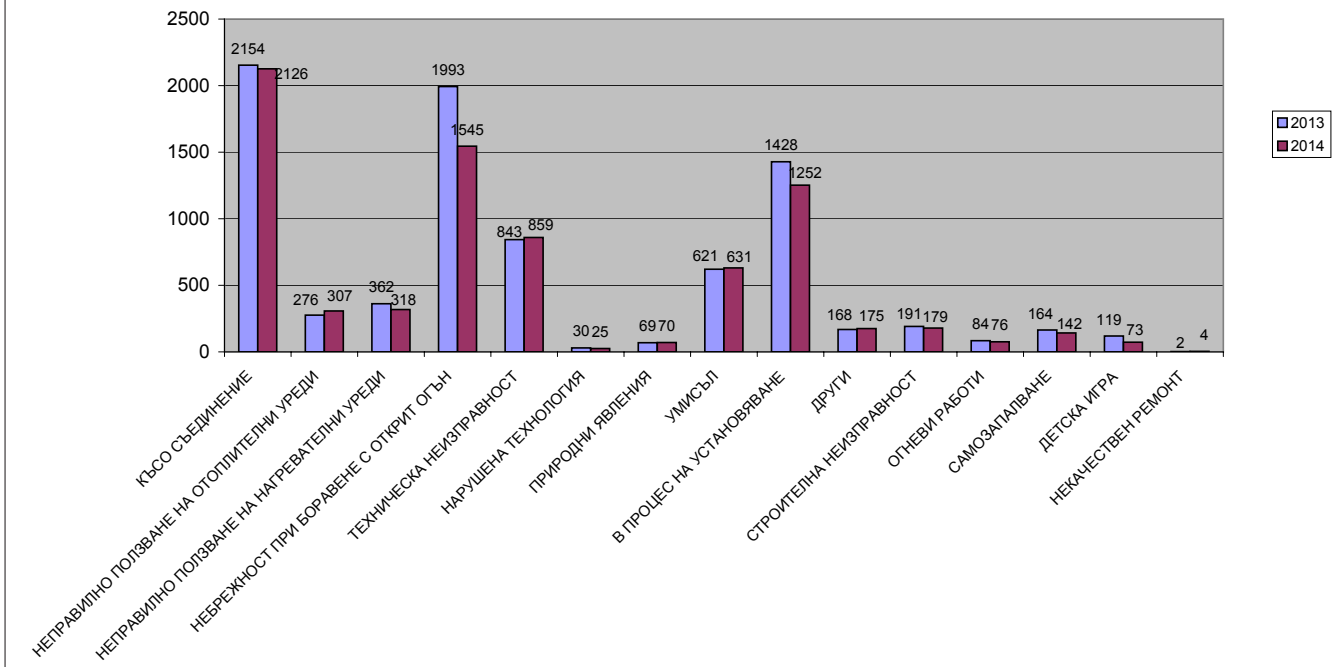
3. Превантивна дейност и контрол

Превантивната дейност, извършвана от ГДПБЗН-МВР цели намаляване на риска от бедствия и включва редица дейности, съгласно чл. 6 от Закона за защита при бедствия (ЗЗБ). Във връзка с мащабните наводнения, особено внимание беше обърнато на законовите изисквания за защита от вредното въздействие на водите и правилната експлоатация на хидротехническите съоръжения.

3.1. Планиране на защитата при бедствия

През 2014 г. беше създадена организация и сформирана Междуведомствена работна група за изготвяне на Национална програма за защита при бедствия 2014-2018 г. и Годишен план 2014 г. Документите определят стратегическите и срочните приоритети, целите и задачи при провеждане на политиката на държавата в областта на предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия и аварии и насоките за създаване на

Характерни причини за пожарите за 2014 г./2013 г.

ефективна, ресурсно и технически осигурена Национална система за превенция и реагиране при бедствия. В края на 2014 г. беше завършен и предаден за съгласувателна процедура Годишен план 2015 г.

Органите на ГДПБЗН-МВР участваха в подготовката и провеждането на обучение, както следва: 4 470 занятия с 211 952 деца, ученици и студенти; 69 716 занятия с 20 080 участници от системата на МОН, 6 169 занятия с 16 239 работещо население в държавната и общинската администрация, 2 194 занятия с 4 276 участници в обекти от критичната инфраструктура; 1 454 занятия в други обекти с 29 783 участници; 5 812 бр. занятия с доброволни формирования с 2 584 участници; 125 занятия на неработещото население и пенсионери, осъществявано чрез кметовете на населените места с 12 784 души.

Успешно се организираха и про-

ведоха турнири по пожароприложен спорт на МПО „Млад огнеборец“ за купа „Свиленград“, XV Републикански състезания на младежките противопожарни отряди „Млад огнеборец“ – Албена 2014, XII Национално ученическо състезание „Защита при бедствия, аварии и катастрофи“ – Монтана 2014, турнир на МПО „Млад огнеборец“ за преходната купа „Юлиан Манзаров“ – Ловеч 2014. Създадена беше организация и координация за провеждане на Националния конкурс за детска рисунка с международно участие „Сочите си видях бедата“ – 2014. Бяха предприети необходимите действия за включване на тези прояви и в Националния календар за извънучилищни дейности на МОН за 2014/2015 учебна година. Съвместно с НДД-МОН бяха организирани творчески ваканции за лято 2014 за дванадесет отбора от МПО „Млад огнеборец“.

Актуализирано беше съдържанието на информационни материали за населението в електронната страница на ГДПБЗН-МВР (<http://www.nspbzn.mvr.bg>), както и в информационния сайт на ГДПБЗН-МВР (<http://pojarna.com>).

Извършена беше подготовка, списване, издаване и разпространение в срок на електронния вариант на месечното списание за пожарна безопасност и защита на населението SOS 112.

За повишаване културата и информираността на населението в областта на ПБЗН и издигане престижа на професията през „Седмицата на пожарната безопасност“ се организираха и проведоха мероприятия в цялата страна: дни на отворени врати, приемни за граждани, отворени телефонни линии, кръгли маси, дискуссионни и информационни срещи с представители на местната изпълнителна

власт, бизнеса, гражданското общество по въпроси, свързани с осигуряването на ПБЗН. Проведоха се демонстративни обучения и занятия, проиграване на планове, демонстриране на тактико-технически способности на силите и средствата за реагиране при пожари, бедствия и извънредни ситуации, детски състезания, викторини, игри с тематична насоченост, фото изложби и изложби на детски рисунки.

5. Междуинституционално и международно сътрудничество

5.1. Международно сътрудничество

Международната дейност през 2014 г. се развиваше в съответствие с основните приоритети на ГДПБЗН-МВР в областта на защитата на населението и в изпълнение на ангажиментите Р България към ЕС, НАТО и други международни организации. Представители на ГДПБЗН-МВР участваха в 154 международни дейности – срещи, заседания, семинари, конференции, курсове, обучения, учения, делегации и други, от които 59 по линия на международното сътрудничество, 17 по линия на НАТО и 78 по линия на ЕС. Реализирани са 351 участия, от които 110 участие на ръководен състав, 215 – на експертен състав и 69 участия – професионални сили. В тази връзка изготвените документи са 1 042, от които 45 коментари, становища и позиции.

5.1.1. Сътрудничество с Европейския съюз

В изпълнение на ангажиментите ни като страна-членка на ЕС и в съответствие с европейското законодателство в областта на гражданска защита, представители на ГДПБЗН-МВР участваха

в обсъжданията между страни-членки по проектите за актове за изпълнение на решението за Механизма за гражданска защита на ЕС, правилата относно създаването и функционирането на Европейския капацитет за реагиране при извънредни ситуации (ERCC) т. нар. Доброволен пул, както и в гласуването на редица важни документи.

През 2014 г. представител на ГДПБЗН-МВР, като точка за контакт по защитата на европейската критична инфраструктура (ЕКИ), взе участие в 5-та Конференция за защита на критичната инфраструктура между ЕС, САЩ и Канада, проведена през май 2014 г. в Гърция. Участието в конференцията предостави възможността за диалог и обмен на знания и добри практики между страните-членки на ЕС, ЕК, правителствата на САЩ и Канада с цел по-добро сътрудничество и взаимодействие.

С цел проучване възможността България да се включи със способности в Европейския капацитет за спешно реагиране (Доброволния пул) на Европейската комисия, беше създадена работна група, която проведе 3 заседания, обсъди и анализира наличните капацитети и възможности за участие.

5.1.2. Сътрудничество с НАТО

В изпълнение на ангажиментите ни като страна-членка на НАТО, в съответствие с Политически указания за гражданско-аварийно планиране (СЕРС) за периода 2014-2017 г., както и работните програми на Комитета за гражданско-аварийно планиране за периода 2014-2015 г. във формат съюзници и във формат партньори на НАТО, служители на ГДПБЗН-МВР участваха в изготвянето на позиции и съгласуването на

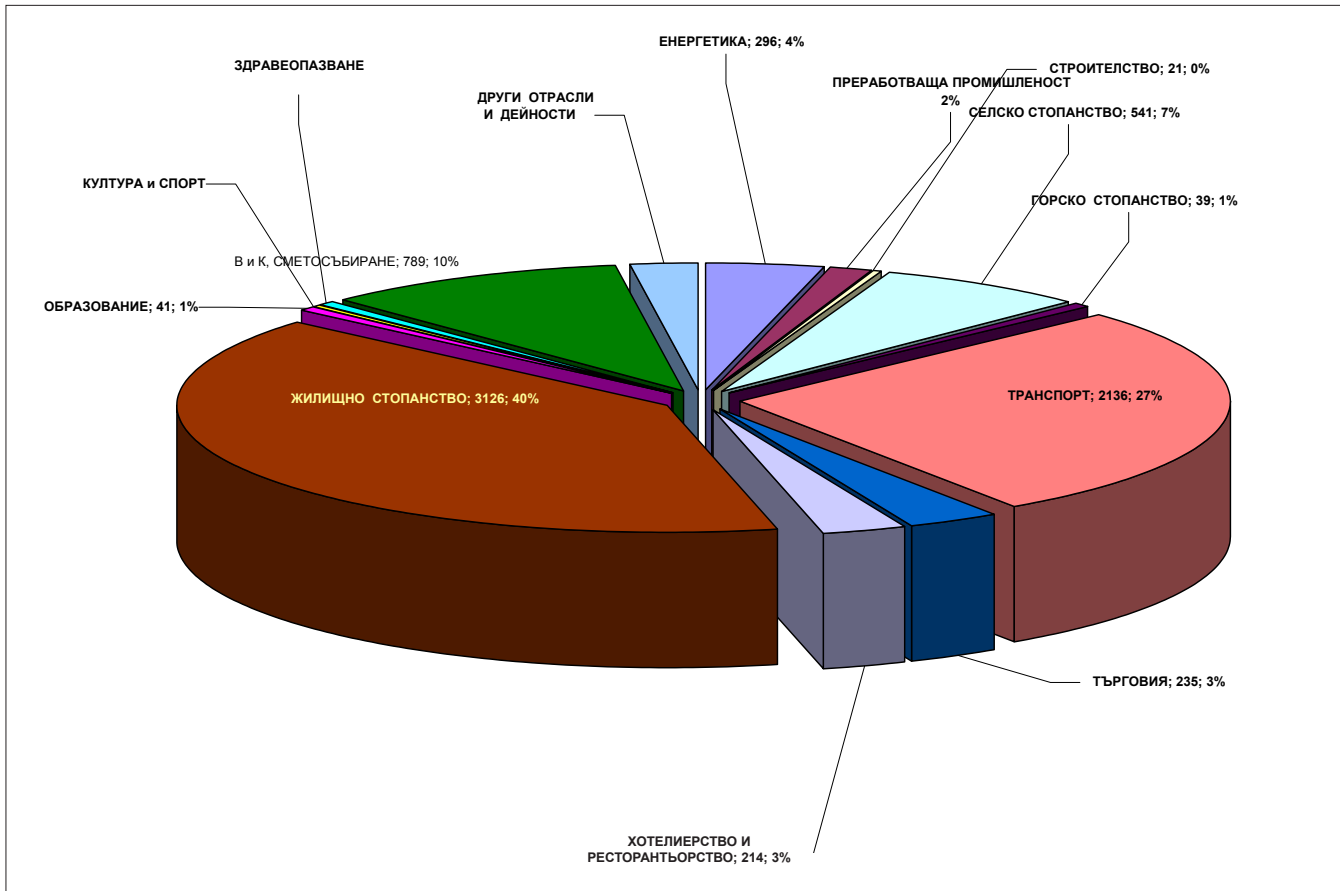
документи. Поради финансовите ограничения, по време на редовните и извънредни заседания на СЕРС, България беше представлявана единствено от представителя на МВР в Постоянната делегация в Брюксел. През месец ноември ГДПБЗН-МВР беше домакин на Семинар за директори и експерти от регионалните обучителни центрове на НАТО по ХБРЯ въпроси, който се проведе в гр. Пловдив. Успешно беше проведен курс за обучение на Силите за сигурност на Косово в Учебния център на ГДПБЗН в Монтана, за чието провеждане дирекцията положи усилия за осигуряване в срок на финансови средства за осъществяване на обучението.

За четвърта поредна година ГДПБЗН-МВР беше домакин на Международния курс за инструктори на първите реагиращи при ХБРЯ инциденти, който се проведе в УЦ в гр. Монтана, 20-24 октомври 2014 г. По традиция в него взеха участие представители на военни, полицейски, спасителни и противопожарни служби и професионални учебни центрове от 7 страни-членки и партньорки на НАТО – Азербайджан, Армения, България, Гърция, Молдова, Норвегия и Украйна.

5.1.3. Регионално и двустранно сътрудничество

През 2014 г. ГДПБЗН-МВР изпълняваше ангажиментите на Р България към Инициативата за готовност и превенция при бедствия в ЮИЕ (DPPI SEE). Служители на ГДПБЗН-МВР взеха участие в 11 бр. срещи, семинари, курсове и конференции по линия на Обучителната програма за управление при бедствия (DMTP) на DPPI SEE за 2014 г. ГДПБЗН-МВР организира и про-

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОЖАРИТЕ през 2014 г. по основни отрасли

веде семинар на тема „Добри практики на сътрудничество между страните в региона на ЮИЕ в случай на природно или причинено от човешка дейност бедствие“. Семинарът е българския принос към Обучителната програма за управление при бедствия (DMTP) на DPPI SEE за 2014 г. Участие в семинара взеха представители на служби за пожарна безопасност и защита на населението от Албания, Черна гора, Хърватия, Сърбия, Турция, Македония, служители от ГДПБЗН и представители на Българския червен кръст. ГДПБЗН-МВР взе участие в Общото събрание на делегатите на КТИФ, на което бяха обсъдени актуални теми и проблематики в контекста на добрите европейски практики, проведено в Р Сърбия.

Продължи сътрудничеството на МВР на Р България и Министерството на вътрешните работи и спорта (МВРС) на провинция Хесен, ФР Германия. Седем служители преминаха курс на обучение за придобиване на правоспособност за водачи на специални автомобили за работа с автомеханични стълби. В курса на обучение взе участие и преподавател от ЦСПП по ПБЗН – Варна при АМВР. Служители от ГДПБЗН-МВР преминаха международен курс за съдии в град Линц – училището на пожарната служба на Горна Австрия, и ще участват в ХХ-те международни състезания на младежките противопожарни отряди в Полша през 2015 г. Участвахме в Третото световно първенство по пожароприложен спорт за младежи до 23-го-

дишна възраст, проведено в град Свитави, Чехия и в ХХIII Международни състезания за пожарникари – водолази и ежегодната техническа конференция за състезанието, които се проведоха в гр. Борне Солиново, Полша.

5.2. Междуинституционално сътрудничество

ГДПБЗН-МВР координира дейността с останалите министерства и ведомства по изготвянето на редица документи, необходими за обсъжданията в работните групи на Съвета, Комисията или в Съвета по европейските въпроси към Министерския съвет. Също така служители от Главната дирекция участваха в работни срещи, експертни съвети, комисии и междуведомствени работни групи с експерти от БАН, МОСВ,

МЗХ, МРРБ, ИАГ, МО, БИС и други.

6. Научно-приложна и експертна дейност

През отчетния период по заявка на РСРБЗН са изпитани 48 бр. образци пенообразувател и 6 бр. образци пожарогасителен прах за определяне на гасителна ефективност и физико-химически показатели. Изготвени са 47 заповеди за извършване на изпитвания и са изпитани 1668 бр. образци по заявка на юридически лица и структурни звена на МВР. Това превишава два пъти средната стойност за периода от 2004-2013 г. Статистическите данни за последните години показва трайна тенденция на ръст на изпитаните образци от 26,1 % на годишна база, а за последните 10 години ръста е 6,8% годишно. На база на извършените изпитвания са издадени 119 изпитвателни протоколи. През 2014 г. Изпитвателния център по ПАБ получи сертификат за акредитация от ИА БСА, с валидност до 28.02.2018 г.

9.6. Работа по проекти

През отчетния период дейността на ГДПБЗН-МВР беше насочена към усвояване на средствата на ЕС чрез реализиране на проекти финансирани от Оперативните програми на ЕС, Програми за трансгранично сътрудничество със съседни на Р България страни и други финансови механизми на ЕС. В процес на изпълнение бяха 9 проекта, от които 2 по Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013; 1 по Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013; 1 по Оперативна програма „Административ-

вен капацитет“ 2007-2013; 5 по Програмите за трансгранично и транснационално сътрудничество. Усвоените средства по проектите за 2014 г. са на стойност 146 681 239,06 лева.

Успешно приключиха два проекта по Програмата за ТГС Румъния – България 2007-2013 г. – RISK и JAMES. Предстои удължаване на срока за изпълнение на проекта RISK с 6 месеца, поради неосъществени дейности от румънските партньори.

Програма за трансгранично сътрудничество Румъния – България 2007-2013 г.

Стратегически проект „Съвместен мониторинг на риска при извънредни ситуации в трансграничния регион на река Дунав“ RISK

ГДПБЗН-МВР приключи всички заложи дейности по проекта, целящи осигуряване на положителен ефект, устойчива промяна и дълготрайно подобряване на реакцията при извънредни ситуации в допустимата трансгранична област на България и Румъния.

Бяха доставени и въведени в експлоатация 6 бр. пожарни автомобили – среден клас, 3 бр. аварийно-спасителни автомобили и мобилна лаборатория тип HAZMAT. Заедно с румънските партньори, в гр. Свищов, се проведе и заложеното съвместно полево учение „Joint Risk Management“ – 2014 (JRM 2014).

Подготовка на бъдещите програми на ЕС през новия програмен период 2014 – 2020 г.

С оглед стартирането на новия програмен период 2014 – 2020, ГДПБЗН-МВР активно участва в разработването на новите Оперативни програми. Включени

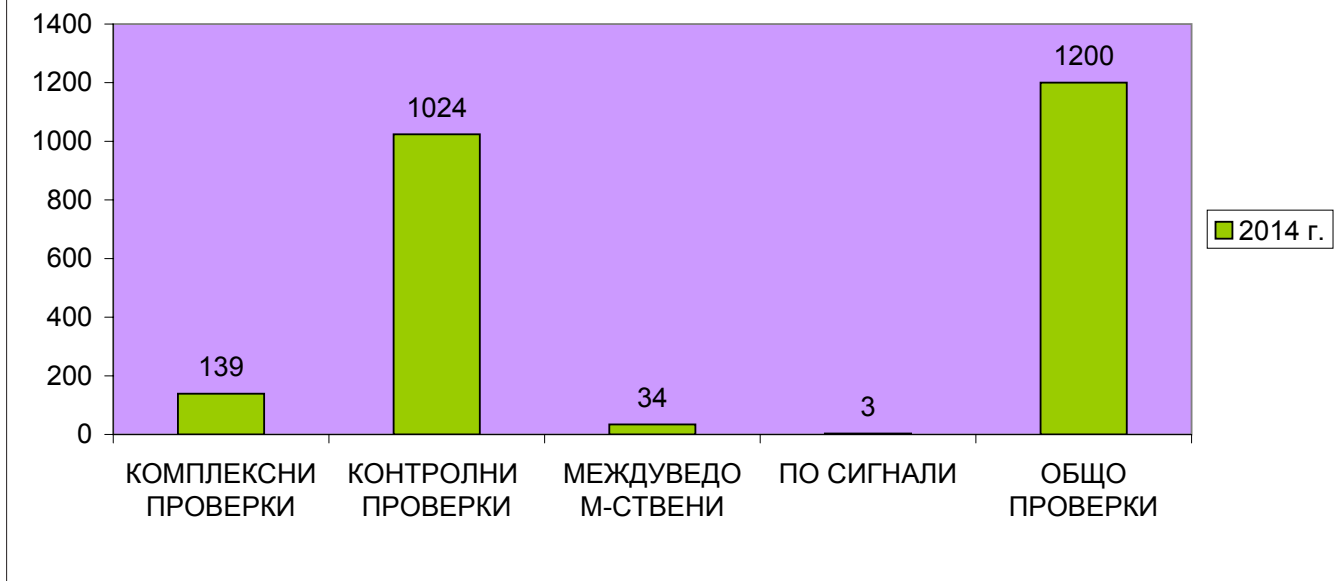
са представители в съответните работни групи за разработването на Оперативна програма „Добро управление“, Програмите за ТГС Румъния – България, Гърция – България, България – Турция, България – Сърбия и България – Македония, ПРСР, ОПОС, Фонд „Вътрешна сигурност“.

Подготвени са първите варианти на горепосочените програми и предстои тяхното подаване за одобрение към ЕК. Очакваме в началото на 2015 г. ГДПБЗН-МВР да има възможност за кандидатстване по договорените приоритети, насочени към опазване на околната среда, превенция на риска и обучение на доброволци.

През 2014 г. дейността на ГДПБЗН-МВР беше насочена, както към проекти, свързани с обучения, обмен на опит, проучвания и др., така и към програмите за трансгранично и транснационално сътрудничество, от които се очаква да доведат до съществено обновяване на наличната пожарна техника и доближаването на българските пожарни служби към пожарните служби в ЕС и съседните страни и съвместимост на използваните в работата методи и техники за действие.

Общият брой на управляваните от ГДПБЗН проекти от началото на годината намалява, което е свързано най-вече с края на настоящия програмен период 2007-2013 г. Очаква се в началото на 2015 г. да бъдат открити покани за набиране на проектни предложения по програмен период 2014-2020 г. В повечето от програмите, особено по програмите за транс-гранично сътрудничество, е заложено фи-

Превантивен контрол за 2014 г.

нансиране на дейности, които до голяма степен отговарят на потребностите на дирекцията.

12. Изводи и установени в резултат на анализа тенденции

- В ГДПБЗН-МВР е създадена организация за изпълнение на дейностите по заложените приоритети и за осъществяване на методическо ръководство, координация и контрол на териториалните и структурните звена;
- Разработените стратегически документи и нормативни актове определят отговорностите на ГДПБЗН-МВР и дейностите на институциите за намаляване на риска от бедствия в дългосрочен план;
- Техническото състояние и готовността на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителна власт и съставните части на ЕСС е в състояние да изпълни своето предназначение при необходимост;
- Извършените оперативни дей-

ности, организацията и взаимодействието със съставните части на ЕСС допринесоха за своевременното предотвратяване, ограничаване и ликвидиране на възникнали бедствия, пожари и извънредни ситуации. Същевременно няма ясно разграничаване на принципите, задачите и отговорностите на компетентните институции и липсва ефективен контрол по изпълнение на техните задължения при възникнали бедствия. Липсват квалифицирани и подготвени служители в централната и териториалните администрации, населението не е подготвено за реагиране при бедствени ситуации;

- Постигнати са положителни резултати в развитието и утвърждаването на доброволните формирования, за ефективна намеса при възникване на бедствия, пожари и други извънредни ситуации;
- Осъщественият държавен противопожарен контрол осигурява спазването на правилата

и нормите за пожарна безопасност при проектиране, строителство, реконструкция, модернизация и експлоатация на обектите. Наблюдават се пропуски в изготвените становища за съответствие на инвестиционните проекти и становищата за съответствие на строежите, както и при прилагането на административнонаказателни мерки в обектите в експлоатация;

- Извършените дейности по превантивния контрол доведоха до намаляване на риска от възникване на пожари, бедствия и извънредни ситуации;
- Изпълняваха се девет международни проекти, успешно финализирани са два проекта, по които ГДПБЗН-МВР е бенефициент;
- Изпълнени са задачите и отговорностите свързани с ЕС и НАТО, подобро е международното сътрудничество и взаимодействието с международни организации.

13. Приоритетни задачи и възможности за развитие на дейността

Приоритетните задачи в дейността на ГДПБЗН-МВР през 2015 г. са:

- Повишаване на националните способности за управление на риска от бедствия;
- Извършване преглед на действащото законодателство, с цел подобряване на механизмите за намаляване на риска от бедствия, регламентиране управлението на кризи, предприемане на стъпки за инициране на необходимите законови промени в съществуващи или приемането на нови нормативни актове в областта на планирането и дейностите за намаляване на последиците от бедствия;
- Повишаване на способностите на ГДПБЗН, чрез изграждане на 8 центъра (отряда) за тежка намеса при бедствия на територията на страната;
- Продължаване на процеса на структурна реформа в ГДПБЗН-МВР;
- Създаване на предпоставки за преодоляване на дисбаланса между отделните групи (диференцирани на база установено работно време) служители и мотивиране за кариерно развитие, включително и чрез промени в структурата на СДПБЗН/РДПБЗН;
- Ефективно използване възможностите на GSM мрежата и Уеб базирани приложения, като форма за ранно предупреждение и оповестяване;
- Извършване на анализ съвместно с МОН, на цялостния процес на обучение за защита при бедствия в етапите на начално, прогимназиално и гимназиално образование, и в сферата на висшето образование;
- Подобряване защитата на населението, имуществото му, околната среда, културните и материални ценности и националното стопанство при пожари, бедствия и други извънредни ситуации;
- Повишаване физическата, теоретичната и практическа подготовка на служителите от всички направления на дейност, за реагиране и управление при пожари, бедствия и други извънредни ситуации, и осъществяване на държавен контрол, чрез обучения, семинари, тренировки и учения;
- Подпомагане органите на местната власт в изграждането на ефективно действащи доброволни формирования, чрез повишаване на тяхната подготовка и капацитет за участия в дейности по защита на населението при пожари, бедствия и извънредни ситуации;
- Регламентиране изграждането на доброволни формирования със собствен капацитет в населените места с ниска интензивност на произшествията;
- Повишаване качеството на осъществявания държавен противопожарен и превантивен контрол за превенция на пожари, бедствия и други извънредни ситуации и намаляване на рисковете от тях за населението и обектите от критичната инфраструктура;
- Въвеждане на единна база данни за цялостната дейност на ГДПБЗН;
- Осъществяване на информационно-разяснителна дейност и обучение на населението за предотвратяване на пожари, за формиране на необходимото поведение при пожари, бедствия и извънредни ситуации, и за прилагане на необходимите защитни мерки;
- Осъществяване на ефективно сътрудничество с физическите и юридически лица, осъществяващи защита при пожари, бедствия и застрахователна дейност;
- Кандидатстване с проекти по оперативните програми и други финансови инструменти през следващия програмен период, насочени основно към техническо обезпечаване на структурите на ГДПБЗН, модернизация на материалната база, обучение на служителите, населението и местните власти.

Международна специализирана изложба „SECURITY EXPO 2015“

За 22-ри пореден път стартира международната специализирана изложба SECURITY EXPO 2015. И тази година на нея са представени най-добрите тенденции в управлението на системи за сигурност и охрана, контрол и наблюдение на обекти, пожароизвестителна и пожарогасителна техника, ИТ-управление на данни, възможностите за използването на „облачни“ и смарт технологии, кибер платформи и др. Традиционно специализираната изложба и съпътстващият я дискуссионен форум се провежда под патронажа на министъра на вътрешните работи.

„Ролята на днешното събитие е да насочи вниманието и отговорността на държавните институции, местната власт, медиите, обществото към ефективно противодействие на предизвикателствата пред сигурността на гражданите и бизнеса“, каза при откриването на изложбата зам.-министър Красимир Ципов. По думите му участието на експерти и специалисти от България, Германия, Италия, Русия, Чехия, Босна и Херцеговина и ОАЕ превръщат тази инициатива в една от най-значимите професионални прояви на Балканския полуостров и дава основание да се очаква ползотворен дебат по ключови теми и предизвикателства в сектор „Сигурност“. В рамките на дискуссионния форум специалисти и изследователи от Академията на Министерството на вътрешните работи и Института по психология ще представят теми, посветени на способите за извършване на битови измами, полицейс-

ката защита на пострадали от престъпление и спецификата на психологическата работа с граждани от трети държави, настанени в бежански центрове. Ще бъдат разгледани съвременните характеристики, които трябва да притежава новият полицейски лидер. Участниците във форума ще имат възмож-

ността да се запознаят и с последните нормативни изисквания за пожарна безопасност при извършването на строителна дейност в страната. По традиция изложбата е съпътствана от демонстрация с участието на ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“, БЧК и Българската бодигард

федерация. Гостите на събитието имаха възможност да наблюдават спасяване чрез алпийски способ и съпровождане и защита на ВИП представител при възникнала стрелба. Пожарникари

и спасители демонстрираха възможностите на съвременна техника и оборудване, закупени с европейски средства. На откриването на инициативата присъстваха главният секретар

на МВР гл. комисар Георги Костов, директорът на ГДПБЗН главен комисар Николай Николов и други ръководни служители на вътрешното министерство.

Спорт в МВР

Републиканско първенство по ски алпийски дисциплини и биатлон

За трета поредна година комплексен първенец е отборът на ГДПБЗН

От 16 до 19 март 2015 г. в Банско се проведе Републиканско първенство по ски алпийски дисциплини и биатлон за служители на МВР. В състезанието участваха 72 състезатели и състезателки от 15 отбора на различни дирекции на МВР, ГДИН и ГДО. В отбора на ГДПБЗН, участие взеха служители от дирекцията, РДПБЗН – София, Благоевград, Габрово и СДПБЗН, които се състезаваха във всички дисциплини на първенството – биатлон, слалом, гигантски слалом и

смесена щафета (двама мъже и една жена).

Състезанието в дисциплините слалом и гигантски слалом се проведе на пистата над гр. Добринище на 17 и 18 март, а дисциплините биатлон и смесена щафета биатлон – на стадиона на Бъндеришка поляна на 18 и 19 март.

В крайното класиране отборът на ГДПБЗН-МВР завоюва общо 19 медала, от които осем златни, пет сребърни и шест бронзови. Постигнатите лични успехи на състезателите допринесоха за класирането на отбора на първо място, като за трета поредна година ГДПБЗН завоюва купите в „Ски алпийски дисциплини“ и

„Биатлон“.

Постигнатите резултати показват, че състезателите подходиха с необходимата отговорност в предварителната спортно-състезателна подготовка, която бе предпоставка за успеха. С това представяне те отново защитиха престижа на ГДПБЗН и в зимните спортове.

Бедствия

Истинската зима дойде през март

- **Циклонът Рея връхлетя Балканите и донесе у нас дъжд, сняг, бурен вятър и ниски температури**
- **От Видин до Кърджали стотици населени места останаха без ток**
- **Преспи и навявания затвориха пътища и парализираха движението, активизираха се свлачища**

Ще запомним зимата на 2014-2015 година. По-точно нейната втора половина, защото истинските изпитания дойдоха в повече с първата половина на март. Тогава, точно в навечерието на 8 март, над страната се изсипаха непознати за последното десетилетие количества дъжд и сняг. Подхранвани от придошлите си притоци „обичайните заподозрени“ Марица, Тунджа, Янтра и Арда препълниха коритата си и изправиха на нокти населението в своите поречия, изпатило си доста напоследък. В осем области – Монтана, Враца, Ловеч, Габрово, В. Търново, Ст. Загора, Пловдив и Пазарджик беше обявен оранжев код, а червен – в областите в Източните Родопи.

Но това беше само началото. Защото 24 часа след настаняването на циклона над България, в Смолянско и Кърджалийско вече имаше един метър сняг, а след общо 72-часов снеговалеж

преспите достигнаха и до 3 метра. Десетки села и махали се оказаха откъснати, без път, ток и вода, без снабдяване и спешна помощ. Прекъснати бяха електропроводи, стоманени и

дървени стълбове се огъваха и чупеха под товара на мокрия сняг, а нападали върху проводниците дървета допълнително утежняваха обстановката. По високи планински хижи бяха блокирани туристи и почиващи, застрашен беше животът и на самотни стари хора по отдалечените махали.

В тези критични часове и дни хората не скръстиха ръце, не се огънаха, а тръгнаха срещу бедствията. Над 450 специали-

зирани автомобили почистваха шосетата, в районите със снеговалеж на 24-часов работен ден преминаха всички пътни управления и почистващи фирми. Полицаи, пожарникари и спасители показаха най-доброто от себе си, достигайки понякога с неимоверни усилия до бедстващите, за да ги снабдят с храна, гориво, лекарства, да извезят болни, хора на диализа, родилки, деца и немощни стари хора, често с риск за собствения си

живот. С тежка техника и личен състав се включи и армията, а пилотите на хеликоптерите извършиха десетки рискови полети за спасяването на бедстващи хора. Силно се представиха и доброволците – млади хора от застрашените райони, които с лична техника и средства подпомагаха спасителните мисии. На всички тях, скромните трудови хора на България, дълбока благодарност!

Хроника на бедствията

6-7 март – След удар в свлякла се върху релсите скала дерайлира локомотива на пътническият влак от Добринище до Септември, пострадали няма. Започна събарянето на скали при свлачището, което затвори главен път Е79 в района на Кресненското дефиле

8 март – Повече от 800 населени места останаха без ток. За почистването на пътищата бяха изпратени роторни снегорини. На много места клетките на мобилните оператори излязоха от строя. Бедствено положение е обявено в община Лъки – 8-те села в общината са без ток и мобилна връзка. Снегът е над

1,5 метра. На тъмно и студено са хора в общините Хисаря, Садово, Първомай и Родопи. Възобновено е подаването на въг-

лища в ТЕЦ „Марица-изток 2“. В лавина на Пирин загинаха трима млади мъже. Без ток е практически цялата Кърджалийска област – там са аварирали 36 електропровода.

9 март – Режим на тока е обявен в областите Пазарджик, Кърджали и Смолян до отстраняването на аварията. Дните 9-11 март са обявени за неучебни в училищата на областите Благоевград, Пазарджик, Смолян, Хасково, Пловдив и Кърджали.

10 март – Без ток са 565 селища с общо над 100 000 жители. От тях 44 са абонати на ЧЕЗ, а 521 – на ЕВН. Повредени са 44 големи електропровода. Подо-

бен срив на електропреносната мрежа не е имало от 1978 година. Общо 160 техническа екипа работят за отстраняването на повредите.

11 март – Без ток са все още 68 900 домакинства. Най-тежка е обстановката в областите Смолян, Кърджали и Хасково. Общо 493 населени места в страната са без ток. Миньорите от ТЕЦ „Марица-изток“ в Раднево копаят 4-километров тръбопровод за отвеждане на дъждовната вода от наводнените рудници.

12 март – Над 57 000 българи в 393 населени места все още са без ток. Близо 660 души работят за отстраняване на повредите. Спасители изнесоха на ръце болен млад мъж през преспите в неделинското село Средец и го пренесоха на 2 километра до дошлата линейка, която го е транспортирала до Златоград. Военни от алпийския батальон в Смолян занесоха агрегат за дома за психично болни в село Петково. Тежки машини пробиха път към ардинското село Боровица, където бяха блокирани 200 души – тук на места преспите са достигали 3 метра! Без електричество в Кърджалийско

са 218 населени места, до 130 от тях все още няма достъп.

13 март – Спасители пренасяха шест часа сърдечноболна жена край мадалското село Стайчин дол. Към мадалата с петима жители тръгна екип от 18 души. Те носили на ръце 69-годишната жена 4 километра до линейката, която я отвела до болницата. Над 100 метра от път се свлекли към питейния язовир „Боровица“, който снабдява 80-хилядния Кърджали. Така жителите на село Безводно, което има 100 жители бяха откъснати от света. Очаква се още от пътя да се свлече във водата. Достъпът до селото е възможен само с лодка

през язовира.

15 март – Хиляди тонове скали се срутиха върху пътя за Смолян и Пампорово в района на Юговското ханче. Дясната лента в посока Асеновград-Смолян бе напълно затрупана, прокаран бе обход, но се образуваха големи задръствания в двете посоки. Тежка техника разбива и извозва скалните късове, а алпинисти обрушват склона.

16 март – Отстранена е аварията, която остави без вода Кърджали, Момчилград и 60 села. Проблеми с тока има все още в 160 села и махали в Смолянско и Кърджалийско.

Уважаема редакция,

Аз съм една от попадналите в снежния капан в хотел „Планински изглед“ в с. Ябълковец, Кърджалийско. В периода 6-11 март с група учители от училище „П. Р. Славейков“ – Кърджали бяхме гости на този хотел, където провеждахме семинар.

Както и на много места в страната четиризвездния хотелски комплекс се оказа неподготвен за предизвикателствата на влошената зимна обстановка. Запасите от гориво за работа на генератора, подсигуряващ прекъснатото електроснабдяване, отопление и водоснабдяване подсигуриха само няколко часа битов комфорт на двете групи – на нас, учителите и на другата група – служители от хасковския съд.

Пристигналият в базата началник на РСПБЗН-Ардино Борислав Борисов беше човекът, който в буквалния смисъл спаси обитаващите 60 човека на територията на бедстващия хотел. В името на това да се подсигури гориво за ежедневната двучасова работа на генератора, да се достави хляб и животоспасяващи лекарства, Борислав Борисов правеше няколко часови опасни преходи в огромните преспи. Съпричастността, самоотвержеността и загрижеността на този човек ни спасиха от студ, глад и здравословни усложнения.

Борислав Борисов заедно с началника на КАТ-Кърджали Иван Бакърджиев даваха своевременно информация за обстановката в региона, подсигуриха обезопасено 3-километрово трасе и успешно евакуираха групата.

Благодарение на тези двама доблестни мъже, ние – бедстващите в хотела бяхме спасени и за сетен път се убедихме в отговорността, професионализма и всеотдайността на служителите на реда и безопасността на населението. За което сърдечно им благодарим!

Румяна Тунева, начален учител
в 105 СОУ „Атанас Далчев“ – София

Благодарност

До Г-н Николай Николов
Директор на ГДПБЗН

Уважаеми г-н Николов,

От името на Сдружение „Асоциация Аутизъм“ и „Център за социална интеграция и рехабилитация на лица с проблеми от аутистичния спектър“ приемере нашата огромна благодарност за професионалните действия и адекватното отношение на служителите от „Пожарна безопасност и защита на населението“, които спасиха 20 деца с аутизъм и техните родители при изключително тежка пътна обстановка.

Благодарение на Вас, групата беше ескортирана успешно от комплекс Мальовица до гр. Самоков. Благодарим Ви за проявеното разбиране и внимателно отношение към проблемите на децата с аутизъм.

С уважение,

Ани Андонова – директор

Неправителствените организации в сферата на сигурността и обществения ред

Механизми за подобряване процеса на установяване и разследване на палежи и свързаните с тях престъпления.

Непрекъснатото повишаване на квалификацията и обучение по съвременни стандарти на специалистите по разследване на престъпления изисква значителни ресурси. Осигуряването на тези ресурси на пръв поглед трябва да бъде отговорност и ангажимент единствено на министерствата, чиито служители са тези специалисти. В условията на финансовата криза и тежките рестрикции в бюджетната сфера обаче няма големи възможности за отделяне на средства за първоначално, съпътстващо професионалното развитие обучение и допълнителна квалификация. В тази трудна ситуация отлична алтернатива за осигуряване на адекватно обучение и квалификация през целия трудов стаж са неправителствените организации (НПО).

За специалистите по установяване на причините за възникване на пожари интерес представлява развитието и настоящото състояние на НПО, работещи именно в сферата на установяване и доказване на палежи и свързаните с тях престъпления. Поради множество фактори, сред които и спецификата на процесите на горене, този вид престъпления се доказ-

ват изключително трудно. Още по-трудно е доказването на съпричастност на евентуален извършител към предизвикването на конкретен пожар. Тези престъпления се характеризират с много висока степен на обществена опасност, нанасят значителни материални щети и нерядко представляват пряка заплаха за живота на гражданите. Обществено опасния характер в съчетание с ниското ниво на разкриваемост е ясен знак, че е необходимо полагането на повече усилия в посока подобряване процесите по установяване, разследване и превенция на палежите.

На територията на България единственото специализирано звено, което е ангажирано с целият процес и всички включени в него дейности при установяване на причините за пожарите е група „Експертизи и изследване на пожарите“ (ЕИП) при Столична дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ (СДПБЗН). Работата е организирана в режим на 24-часова готовност за реагиране, при възникване на пожар на територията на София и околните населени места. Осигурен е оперативен автомобил, с който дежурният инспектор посещава местата на възникване на пожари, често още във фазата на

отработване на произшествието – преди пожарът да е погасен напълно. Дейностите на местопроизшествието включват, но не се изчерпват с първоначален оглед на място, събиране на информация за събитията, предшестващи възникването на пожара, показания и впечатления на първите очевидци на пожара, събиране на информация от първо пристигналите на място екипи на ГДПБЗН и полицията и др. Изготвят се скици на местопроизшествието и се заснема зоната на развитие на пожара, като се обръща специално внимание на зоните, които са най-силно засегнати от горенето. При възникване на съмнение, че пожарът е следствие от човешка намеса, при наличие на данни за извършено престъпление или когато има пострадали или загинали хора, се уведомяват незабавно полицейските органи.

Полицейските органи имат изградена и добре работеща структура с дежурни звена за реагиране и предприемане на първоначални следствени действия при възникване на престъпления от различен характер на територията на цялата страна в това число и на територията на столицата. Във всяко районно управление полиция (РУП) в София дежури

поне един екип от служители, реагиращи при възникване на престъпление. Пристигайки на място разследващият екип поема водеща роля при обработването на пожара, с данни за извършено престъпление. Дежурният инспектор от група ЕИП при СДПБЗН взема активно участие при обстоятелствено и обективно описание на мястото на пожара. Оказва съдействие като специалист запознат с принципите на горене и разпространение на пожарите. Посочва на групата от разследващи полицейски служители съществени детайли, които могат да имат значение при доказване на механизма на възникване на пожара. Служителите от група ЕИП също участват в процеса на идентифициране, заснемане, описание и правилно изземване на веществените доказателства от местопроизшествието. В следващите фази на разследването, те изготвят пожаро-технически експертни заключения за нуждите на досъдебното производство или за органите на съдебната власт. Извън териториалните граници на столицата, в останалата част на страната, с малки изключения, описаните накратко високо специализирани дейности по установяване на причините за възникналите пожари, се извършват от служители на ГДПБЗН, които съвместяват тази дейност с другите си служебни задължения. Често това са инспектори, упражняващи държавен противопожарен контрол, работещи на редовна смяна, които не са включени в програми за специализирано обучение по въпросите за установяване на причини за пожари. Тези служители често не успяват да посетят своевременно местопро-

изшествието при възникване на пожар, особено през почивните дни и в нощните часове. Така се създават предпоставки за загуба на ценни вещевени доказателства, очевидците не се идентифицират и разпитват своевременно, дава се възможност на извършителите да предприемат действия по прикриване на уличаващи ги факти и обстоятелства. Натрупването на неблагоприятни за качествено разследване на пожарите предпоставки, води до занижено качество на свършената работа и допринася за поддържане на изключително ниско ниво на разкриваемост на престъпленията, свързани с пожари и палежи. Не бива да се подценява практиката за използване на пожари за прикриване на други престъпления като убийства, данъчни престъпления, застрахователни измами и други.

В Академия на МВР, факултет ПБЗН и в ГДПБЗН също има специалисти, работещи в сферата на пожаро-техническите експертизи, но тяхната дейност рядко е свързана с посещение и оглед на местопроизшествие. Те основно съсредоточават усилията си в посока изготвяне на пожаро-технически експертизи и извършване на изследвания на вещевени доказателства, въз основа на събрани и организирани в преписка материали от съответното произшествие. Работата на тези специалисти е висококвалифицирана и разбира се също изисква адекватно обучение и тренировъчен процес през периода на професионално развитие.

Докато върху щатното разпределение на структурите на МВР и свързаните с него несвършенства в разследването на палежи не би могло да се окаже

влияние, не така стои въпроса с програмите за обучение и подготовка на специалисти по установяване на причините за пожари. В качеството си на пълноправен член на ЕС България има големи възможности за усвояване на средства от различните европейски фондове. Друга прекрасна възможност за преодоляване на недостига на обучение през целия трудов стаж е развитието в България на дейността на неправителствени организации (НПО), работещи в сферата на разследването и превенцията на палежите. Последните могат да бъдат съчетани и това да увеличи допълнително благоприятния ефект и да оптимизира работата на всички участващи в процеса институции.

За да се конкретизира тематиката, обхвата и методите на обучение и да се насочи към подходящите професионалисти подобно обучение е важно да се изясни кои структури и организации имат отношение към разследването и превенцията на палежите. В рамките на МВР това са структурите на полицията, в частност досъдебното производство, които са ангажирани да провеждат разследването на престъпленията от момента на възникване, през извършването на оглед на местопроизшествието, разпити и събиране на доказателствен материал, до предаването на досъдебното производство на Прокуратурата. НИКК при МВР са ангажирани с изследването на веществените доказателства, които са част от съответното досъдебно производство. Органите на ГДПБЗН, имат ангажименти към определянето на причините за възникналите пожари, като оказват съдействие и експертна

помощ на органите на досъдебното производство, съда и прокуратурата. Органите на съдебната власт от своя страна при осъществяване на дейността си трябва да разчитат основно на събраните, документирани и изследвани доказателствени материали, за да вземат своето решение относно съпричастността и вината на евентуални извършители на палежи.

съществен интерес от качествено разследване и превенция на палежите имат българското общество и неговите граждани. В последните няколко години се забелязва активизиране на взаимодействието на български специалисти по разследване и превенция на палежите със специалисти от други държави, както в рамките на ЕС, така и в световен мащаб.

Застрахователните компании трябва обосновано да вземат решенията за покриване на щети от настъпили застрахователни събития, като защитават интересите на застрахованите и в същото време имат ясна и точна представа за събитията и обстоятелствата, довели до насянето на съответната щета. Частните охранителните и детективски фирми, чиито бизнес е пряко свързан с физическата охрана и защитата на собствеността на техните клиенти също се нуждаят от обективна и изчерпателна информация за причините и предпоставките, които довеждат или биха могли да доведат до рискове за здравето и безопасността на клиентите им. Не на последно място

През периода 2007-2009 г., по програма PHARE в Академия на МВР беше реализирана програма за обучение на разследващи полицаи, прокурори и съдии. Програмата беше съставена от два основни етапа. На първия етап избрани специалисти от други европейски държави споделяха опит и организационни практики при разследването, обучавайки български представители. Българските представители от своя страна бяха водещи при осъществяването на втория етап на програмата. Този етап включваше обучение на групи от разследващи полицаи от цялата страна. Материалът, който бе представен на вниманието на разследващите полицаи, бе съобразен с действащото в Бъл-

гария законодателство и местната специфика. Резултатите от проведените обучения на няколко групи бяха добри и отзивите за обучението бяха положителни. За съжаление този тип обучение беше преустановен от страна на МВР поради липса на финансиране.

От структури на ГДПБЗН през 2008-2009 г. бе реализиран проект за „Подобряване на възможностите за извършване на изпитвателна дейност, установяване на причините за възникване на пожари и сертификация на продукти, свързани с осигуряването на пожарната безопасност в Република България чрез заимстване на добрите практики на ЕС“ по секторната програма на ЕС „Леонардо да Винчи“. Основната цел на проекта бе подобряване на възможностите за извършване на специфични изпитвания в областта на пожарната безопасност, пожаро-техническото въоръжение и гасителните вещества, извършване на пожаро-технически, електротехнически и физикохимични експертизи, чрез приемане на европейските практики.

През 2011-2012 г. бе осъществен Партньорски проект „Установяване и проучване на причините за възникване на пожари“ (FIRE FOCUS). Партньори по проекта са ГДПБЗН-МВР, България, Пожарната служба на гр. Гент, Белгия и Пожарната и спасителна служба на Нортъмбърленд, Великобритания. Партньорството беше реализирано чрез осъществяване на мобилности на представители на всички партньори по проекта, съгласно предоставеното финансиране и Работна програма. По този проект прави впечатление, че е осъществено

взаимодействие между Главна дирекция в МВР от българска страна и служби на ниво градска административна единица в другите две участващи партньорски държави.

За съжаление, практиката показва, че при осъществяването на проекти с европейско финансиране постигнатия ефект е кратковременен. Скоро след усвояването на определената за проекта сума, при липса на стимули и финансиране на дейностите от страна на държавата или друг източник постигнатото ниво отново се влошава.

Една от неправителствените организации, които работят за развиване на професионално направление е *Европейската мрежа на практикуващите разследване на палежи, която е създадена през периода 2007-2008 г.* за постигането на девет основни цели, сред които:

- Създаване на европейска мрежа за взаимодействие между работещите по превенцията и разследването на палежите – такава мрежа вече съществува и активно се използва за комуникация и обмен на професионална информация, споделяне на опит и развитие на научни разработки;

- Създаване на регистър на експертите в областта на превенцията и разследването на палежите – тази цел също е изпълнена и такъв регистър съществува;

- Създаване на база данни за най-добри практики в превенцията и разследването на палежите – това е един непрекъснат процес на обогатяване и усъвършенстване на установените практики на базата на натрупания опит на службите всички 33 държави;

- Изработване на препоръки

за създаване на защитена уеб базирана система за контакти между участниците в европейската мрежа.

Създаването на мрежата е финансирано от фондовете на ЕС, като дейността се ръководи от представители на пожарната служба в Нортъмбърленд, Великобритания. През 2008 г. Европейска мрежа на практикуващите разследване на палежи проведе международна конференция в Дъблин, Ирландия. На това събитие, посветено на обсъждания относно постигнатите резултати и бъдещите планове за развитие на организацията, присъстваха и трима представители на ГДПБЗН. Към настоящия момент българските специалисти осъществяват обмен на информация с представителите на останалите държави участници в мрежата. След отправени запитвания по възникнали специфични казуси и във връзка с научни разработки се получава информация по конкретните въпроси от специалисти, работещи в различни държави и в различни като специфика и интензивност на произшествията райони. Това дава възможност за интегриране на чуждия опит и знания в подхода за решаването на поставените задачи на родна почва. Процеса на обмяна на информация създава нови контакти и задълбочава вече съществуващи професионални познания. В европейската мрежа се публикуват и различни научни разработки и изследвания, за да се ползват от всички участници.

Поради изтичане на срока на действие на програмата, финансирана със средства от ЕС, европейската мрежа се трансформира в работна група, която към настоящия момент

продължава работата в същите насоки. Отправят се запитвания, обменя се информация и се дава гласност на събития и конференции, свързани с пожарите, изследването и разследването им.

Друга неправителствена организация, посветена на проблемите на изследването и разследването на пожари и палежи е *Международната асоциация на разследващите палежи, основана в САЩ през далечната 1949 г.* Към настоящия момент в организацията членуват множество държави от няколко континента, а членската маса надхвърля 8000 души. Управлението се осъществява от Борд на директорите, функционира и фондация за подпомагане на обучението и квалификацията на членовете. Асоциацията развива широк спектър от дейности от обучение и сертифициране, през издаване на периодично печатно издание, уеб-базирано обучение и богата програма от семинари и практически занятия. Приоритет на организацията е активната комуникация между членовете от цял свят и непрекъснатото повишаване на професионалната им квалификация.

- Разработени са няколко десетки обучителни модули – видеоматериали, достъпни онлайн напълно безплатно. Всеки модул засяга съответен аспект от дейността по разследване на пожари и палежи. Материалите са професионално подготвени и са изключително полезни за специалистите от цял свят. Има възможност за полагане на тест и получаване на сертификат за всеки модул. За разследващите от нашата страна известно неудобство представлява факта, че материалите са разработени

ни въз основата на практиките, стандартите и законодателството, действащо в САЩ, но принципите на развитие на пожарите и чисто професионалните особености на разглежданата материя са еднакви по целия свят.

- Целогодишно се провеждат различни тематични семинари и практически занятия. Участниците полагат изпити и получават сертификати за преминалите курсове, което е неразделна част от продължаващото през целия трудов стаж обучение и усъвършенстване. Съществуват четири различни типа на сертификация, които дават възможност за добиване на международно признат документ (сертификат) за ниво на квалификация в сферата на разследването на пожари. Подготовката за полагането на изпити е улеснена максимално и не изисква значителни разходи от страна на кандидатите. Наличието на международно признат сертификат от асоциацията е доказателство за притежание на знания и умения за извършване на дейности по разследване на пожари и изготвяне на

обосновани пожаро-технически експертизи.

- Провеждат се годишни конференции, на които се отчитат постигнатите резултати и се определят насоките за работа през следващата година. Награждават се изявени специалисти в сферата на разследването на пожарите, провежда се богата програма от лекции и практически занятия. На конференциите се канят за лектори изтъкнати и световно известни професионалисти. Срещат се представители на държавните служби със специалисти от частния сектор. Фирми производители представят най-новите технологии и продукти полезни за професията и т.н.

- Членовете на организацията участват активно в процеса на обновяване и допълване на стандарти и ръководства, посветени на разследването на пожари. Правят се обсъждания и се дават предложения за промени, на този етап за стандарти, използвани предимно в САЩ. Много от световно известните автори на професионална литература са уважавани членове на асоциацията и работят активно

за развитието ѝ. Професионалното печатно издание „Fire and arson investigator“ също е ценен източник на информация и място за представяне на постиженията на разследващите специалисти. В него се публикуват интересни случаи от практиката, резултати от научни изследвания, информация за нови технически устройства улесняващи работата на разследващите и много друга полезна информация.

В периода от 2009 до 2011 г. от българска страна бяха осъществени и задълбочени контактите с разследващи колеги от Великобритания, САЩ, Канада, които са същевременно и изтъкнати членове на International Association of Arson Investigators (IAAI). В следствие на ползотворно сътрудничество беше създадена Българската асоциация на разследващите пожари и палежи (БАРПП). БАРПП беше приета за равноправен член на IAAI през януари 2011 г. на Международна конференция проведена в Лондон, Великобритания. На годишната конференция на IAAI, през 2012 г. в Довър, щата Делавър, САЩ също имаше представител от българска страна. Като резултат беше популяризирана нашата страна и работата на специалистите по разследване и превенция на палежите в България. В юлския брой на Fire and Arson Investigator – специализираното печатно издание на международната асоциация, беше публикувана статия за България и разследването на палежите в нашата страна. От IAAI е предоставена съвременна професионална литература, материали за обучение и квалификация, стандарти и ръководства. Използването на тези източници помага за постигането

на по-добри резултати в работата върху обществено значими и сложни случаи на палежи. Въпреки затрудненията от обективен и субективен характер в най-близко бъдеще може да се постигне съществен напредък в създаването на методика за обучението и квалификацията на специалисти в сферата на разследването и превенцията на палежите; да се преведе специализирана литература и обучителни модули, които да се използват при обучението на български специалисти; да се канят световно известни специалисти за обмяна на опит. Необходимо е да се въведат механизми за стимулиране на специалистите да повишават своята квалификация и да продължават обучението си през целият трудов стаж. За да се съхранява постигнатия напредък и да се надграждат знания-

ще бъде въвеждането на сертификационна програма, която да поставя ясни критерии за удостоверяване на нивото на познания и професионален опит и която да бъде само с пожелателен характер на първо време. След утвърждаване на добри стандарти на установяване причините и разследване на пожарите, по естествен път ще възникне в крайния потребител на продукта желание да ползва услугите на добре подготвени и сертифицирани специалисти. Неудобство в пътя към подобряване на нивото на подготовка се явява факта, че преобладаващата част от съвременната и актуална литература, както и стандартите са достъпни основно на английски език. Същевременно малцина са специалистите, работещи в тази сфера, които ползват свободно

та и уменията е необходимо да се въведат ясни критерии и изисквания за минималната допустима квалификация за извършване на такава дейност. Огромна крачка напред

английски език. Необходимо е да се работи за преодоляване на езиковата бариера и паралелно с това да се търсят източници на финансиране за превод на специализирана литература.

Сред неоспоримите предимства при работата с НПО следва да се изтъкнат:

- Възможност за извличане на най-доброто от практиката на развитите държави и адаптирането му към българските условия;
- Постоянно повишаване на квалификацията и усъвършенстване за постигане на по-висока разкриваемост и по-ефективна превенция;
- Улеснено регистриране на тенденции и характерни почерци на извършители и своевременно противодействие;
- Постоянен контакт и взаимен професионален обмен с професионалисти от цял свят;
- Възможности за привличане на средства от частния сектор за обучение и квалификация на служители от държавни структури без това да е в разрез със законите на страната.

В много от държавите членки на НАТО и ЕС, в които демокрацията има по-дълга история, работата на НПО и професионалните сдружения и асоциации има съществен принос за високото ниво на подготовка и обучение. Частния сектор, чрез участие в дейността им и финансово подпомагане също дава своя принос при осигуряване и опазване на безопасността на обществото. Много съществено преимущество на такива организации е възможността за усвояване на финансов ресурс от източници външни за министерствата и другите държавни структури, на които е възложена отговорността по обезпечаване на сигурността. В тези НПО могат да участват активно служители

на МВР, без това да е в разрез с наложените строги законови ограничения в ЗМВР и ППЗМВР.

Неправителствените организации, като инструмент за подпомагане подобряването качеството на разследване и повишаване разкриваемостта на палезите, могат да осигуряват изключително ценен обмен на знания и опит, на обучение и полезни практики. Професионалните контакти със специалисти в сферата на сигурността от Европа и от целият свят е неизчерпаем източник на възможности за подобряване на работата и повишаване на квалификацията на специалистите в България.

Калоян Марков
докторант в ТУ-София

Използвана литература:

Закон за Министерството на вътрешните работи, Държавен вестник, 53/27.6.2014

Правилник за прилагане на Закона за МВР, Държавен вестник, Държавен вестник, 60/22.7.2014

Стоянов Д., Петрова М., Дойков Д., Йорданова М. „Методическо ръководство за установяване на причините за пожари“, изд. на МВР, София, 2007

NFPA 921, “Guide for fire and explosion investigations”, 2014 edition.

NFPA 1033, “Standard for professional qualifications for fire investigator”, 2014 edition.

Markov K. “Hear what some of our members have to say about 2012 ATC”, Fire and Arson Investigator” Journal, ISSN: 1059-7298, July 2012

<https://www.firearson.com/>

www.CFITrainer.net

<http://iaai-bg.org/>

<http://www.nspbzn.mvr.bg/Proekti/default.htm>

<http://www.stoparsonuk.org/documents/resources/European%20Exchange%20of%20Best%20Practice%20in%20Arson%20Prevention%20and%20Investigation.pdf>

<http://iaai-bg.org/>

<http://www.nspbzn.mvr.bg/Proekti/default.htm>

<http://www.stoparsonuk.org/documents/resources/European%20Exchange%20of%20Best%20Practice%20in%20Arson%20Prevention%20and%20Investigation.pdf>

Благодарност

До Директора на ГДПБЗН-МВР
Николай Николов

До Директора на РДПБЗН-Бургас
Васил Василев

Уважаеми г-н Николов,
Уважаеми г-н Василев,

Бих искал от свое име и от името на „ЛУКОЙЛ България“ ЕООД да изразя благодарност на ръководството и служителите на РДПБЗН-Бургас за оказаното съдействие по повод аварията на бензиностанция „ЛУКОЙЛ“ в гр. Приморско на 11 януари 2015 г.

Приемете нашата признателност за бързата реакция и професионалната намеса на екипите огнеборци, благодарение на които беше предотвратен по-тежък инцидент.

Убеден съм, че ползотворното ни сътрудничество ще продължи и в бъдеще!

С уважение,

Валентин Златев
Генерален директор

Истинската зима дойде през март

